

Retningslinjer for sertifisert produksjon av hagebruksvekster

Fastsatt av Statens landbrukstilsyn (Mattilsynet) 19.12. 2001 med hjemmel i Forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere av 1. desember 2000.

1. Innledende bestemmelser

1.1 Formål

Formålet med retningslinjene er å sikre at sertifisert plantemateriale av hagebruksvekster som omsettes er sortsrent, friskt og av god kvalitet.

1.2 Virkeområde

Retningslinjene gir bestemmelser om produksjon og omsetning av sertifisert plantemateriale, jf Forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere, § 12, av de arter og artsgrupper som har fastsatte testingskrav (vedlegg I i disse retningslinjer).

Kjerne- og eliteplanter av arter som ønskes produsert og sertifisert i Norge, som ikke er oppført i vedlegg I i disse retningslinjer, må testes for relevante skadegjørere inntil fastsatte testingskrav foreligger.

1.3 Definisjoner

a) Prekjerneplante: Startmateriale som brukes i en teste- og renseprosess, og som fører fram til en kjerneplante.

b) Kjerneplante: Plante som er testet eller stammer direkte fra en slik plante som er testet etter retningslinjer fastsatt av Mattilsynet, er funnet fri for bestemte skadegjørere og er vedlikeholdt og produsert i henhold til gjeldende regler.

c) Eliteplante: Plante som er produsert, enten direkte fra en kjerneplante eller fra en plante som er vegetativt formert fra en kjerneplante i et bestemt antall generasjoner, og er vedlikeholdt og produsert i henhold til gjeldende regler.

d) Sertifisert plante: Plante som er produsert fra en kjerneplante eller en eliteplante og er vedlikeholdt og produsert i henhold til gjeldende regler.

e) Produksjonssted: Enhver lokalitet eller samling av jordarealer som drives som én produksjons- eller bruksenhet. Et produksjonssted kan omfatte veksthus og plasthusarealer eller flere underenheter som av plantehelsemessige grunner drives adskilt.

1.4 Godkjenning

Bare virksomheter som er godkjent av Mattilsynet, kan produsere sertifisert plantemateriale.

En virksomhet kan godkjennes i følgende produksjons- og omsetningsklasser: a) kjerneplanter b) eliteplanter c) sertifiserte planter.

Planter og formeringsmateriale som er produsert i en virksomhet som driver produksjon av flere klasser, skal normalt kun godkjennes i den laveste klassen.

Virksomheten må dokumentere at det på produksjonsstedet der produksjonen skal foregå, er tatt ut nødvendige prøver i henhold til krav nevnt i forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere og i disse retningslinjene. Ved frilandsproduksjon skal det normalt tas jordprøver av aktuelle karanteneskadegjørere fra hele produksjonsstedet før det benyttes til sertifisert produksjon. Prøvetaking må være utført av Mattilsynet eller den det bemyndiger. Det forutsettes også at virksomheten oppfyller øvrige krav i nevnte forskrift og retningslinjer. Søknad om godkjenning skal sendes til Mattilsynet i det aktuelle distriktet. Mattilsynet godkjenner den enkelte virksomhet. Virksomheten skal ved endringer i produksjonskategorier melde fra om dette til Mattilsynet.

Godkjenningen løper inntil videre, men kan trekkes tilbake dersom forutsetningene for godkjenning ikke lenger er til stede, eller gitte pålegg ikke blir etterkommet.

1.5 Innmelding

Virksomheter som er godkjent for produksjon av kjerne-, elite- eller sertifiserte planter, skal melde til Mattilsynet den produksjonen som i løpet av året skal kontrolleres i henhold til disse retningslinjene.

Nye felt på friland meldes inn senest innen 1. august året før produksjonen starter, slik at nødvendige jordprøver og eventuelt andre prøver kan tas ut i forkant av produksjonsåret.

Innmelding av annen produksjon skal sendes innen en måned før produksjonen begynner til Mattilsynet i det aktuelle distriktet.

1.6 Krav til sort

Plantemateriale kan bare produseres og sertifiseres i Norge dersom det har kjent opprinnelse og tilfredstillende renhet i forhold til art, sort eller klon. Plantematerialet kan produseres og sertifiseres i Norge, hvis det er: -rettsbeskyttet, eller -offisielt listet, eller -allment kjent, eller -tilstrekkelig beskrevet i henhold til aksepterte standarder for sortsbeskrivelser, hvis slike finnes, og leverandør på oppfordring kan framlegge slik beskrivelse og dokumentere det anvendte system for sortsvedlikehold og formering.

For frøformerte arter (frøformerte grunnstammer) skal herkomst angis.

1.7 Planteskadegjørere og ugras

Krav i vedlegg 1, 2 og 4B i forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere skal være oppfylt. Kjerne-, elite- og sertifiserte planter skal dessuten være helt fri for planteskadegjørere nevnt i vedlegg II i disse retningslinjer.

Kjerneplanter skal oppfylle kravene i vedlegg III i disse retningslinjer.

På og rundt produksjonsarealer skal det gjennomføres effektiv ugrasbekjempelse. Det skal være en brakkingssone på minimum 3 m rundt frilandsfelt.

Produksjon på friland og i veksthus skal foregå slik at risikoen for smitte med eller angrep av planteskadegjørere reduseres.

Planter og formeringsmateriale som, under produksjon eller omsetning, viser synlige symptomer på planteskadegjørere som kan ha betydning for plantematerialets kvalitet og anvendelse, skal så snart skadegjøreren er konstatert, behandles på en egnet måte eller fjernes. Plantematerialet kan ikke omsettes før planteskadegjøreren er bekjempet.

1.8 Dyrkingsmedium og vanningsvann

Dyrkingsmedium og vanningsvann som benyttes på friland og i veksthus i den sertifiserte produksjonen, skal være fri for planteskadegjørere.

2.0 Generelle sertifiseringsbestemmelser

2.1 Prekjerneplanter, kjerneplanter og eliteplanter

2.1.1 Generelt

Planteproduksjonen skal være arts- og sortsren. Hver sort skal merkes og holdes adskilt. Planter av samme art som ikke har opprinnelse i en kjerne- eller eliteplante, må ikke finnes i virksomheten.

2.1.2 Prekjerneplanter

I den perioden en prekjerneplante testes og eventuelt renses for planteskadegjørere, skal den oppbevares i eget rom, adskilt fra godkjente kjerneplanter og etablerte eliteplanter.

Av hensyn til risikoen for smitte av prekjerneplanten, skal den oppbevares under forhold som minst oppfyller kravene til oppbevaring av kjerneplanter.

2.1.3 Godkjenning av kjerneplanter

Virksomheter som ønsker å få godkjent planter som kjerneplanter, skal melde dette til Mattilsynet.

Innmeldingen skal inneholde opplysninger om: -slekt -art -sorts- eller klønnavn -beskrivelse av sort eller klon -beskrivelse av utført seleksjonsarbeid -dokumentasjon for utført testings- og rensingsarbeid -beskrivelse av det arbeidet som gjøres for å sikre at kjerneplanten er sortstypisk - presise opplysninger om hvor prekjerneplanten har blitt oppbevart, og hvor kjerneplanten skal oppbevares -navn og adresse på eieren eller innmelderen

Innmeldingen skal sendes Mattilsynet på særskilt skjema. Innmeldingen skal være Mattilsynet i hende senest 14 dager før det tidspunkt som prekjerneplanten ønskes flyttet til oppbevaringsstedet for kjerneplanter. Mattilsynet skal gi tilbakemelding til innmelderen om det aktuelle plantematerialet kan oppnå status som kjerneplante.

2.1.4 Generasjoner av eliteplanter

Klasse elite skal normalt produseres i én generasjon. Mattilsynet kan gi tillatelse til produksjon i flere generasjoner.

2.1.5 Frilandsproduksjon av kjerne- og eliteplanter

Kjerne- og eliteplanter skal dyrkes adskilt fra hverandre og fra øvrig produksjon, slik at risikoen for smitte av planteskadegjørere reduseres mest mulig, og de skal dyrkes slik at spiring av frøplanter hindres.

2.1.6 Veksthusproduksjon av kjerneplanter og eliteplanter

Veksthus skal være forsynt med insektsnett med maskevidde maksimum 0,25 millimeter foran alle lufteluker. Ved inngangen skal det være en sluse med desinfeksjonssystem for fottøy. Gulvene skal være støpt med fall til avløp.

Veksthus skal vaskes grundig med et dertil egnet rengjøringsmiddel og desinfiseres minst én gang årlig. Bord skal vaskes og desinfiseres etter hver tømning. Gulv skal vaskes regelmessig og desinfiseres minst én gang i måneden.

Planteproduksjonen skal være arts- og sortsren. Hver sort skal merkes og holdes adskilt. Planter av samme art som ikke har opprinnelse i en kjerne- eller eliteplante, må ikke finnes i virksomheten.

2.1.7 *In-vitro* produksjon av kjerneplanter og eliteplanter

Virksomheten skal hvert år plante ut minst 20 *in-vitro* planter av hver sort for visuell kontroll og for kontroll av de genetiske egenskapene. Plantene observeres inntil man kan fastslå sortsidentiteten av plantematerialet. Disse plantene skal dyrkes adskilt fra kjerne- og eliteplanter

2.2 Klasse sertifiserte planter

2.2.1 Generelt

Til produksjonen skal det brukes eliteplanter eller høyere klasse.

Planteproduksjonen skal være arts- og sortsren. Hver sort skal merkes og holdes adskilt.

Planter av samme art som ikke har opprinnelse i en kjerne- eller eliteplante, må ikke finnes i virksomheten.

2.2.2 Veksthusproduksjon av klasse sertifiserte planter

Veksthus skal vaskes grundig med et dertil egnet rengjøringsmiddel og desinfiseres minst én gang årlig. Bord skal vaskes og desinfiseres etter hver tømning. Gulv skal vaskes/desinfiseres regelmessig, minst én gang i måneden.

Alle personer med adgang til veksthusene, skal skifte fottøy ved inngang/sluse.

Annet plantemateriale, som kan medføre smitterisiko for de sertifiserte plantene, må ikke finnes i samme veksthusanlegg. I veksthusanlegg, hvor det produseres klasse sertifiserte planter, kan produksjon av annet plantemateriale kun skje etter tillatelse fra Mattilsynet.

3. Særlige bestemmelser for sertifisert produksjon av visse plantegrupper

3.1 Prydplanter i veksthus

3.1.1 Produksjon av klasse sertifiserte planter

Utgangsmaterialet kan brukes til oppformering i maksimum 2 år.

Utgangsmaterialet og avkommet fra dette skal være merket slik at det tydelig fremgår hva som er utgangsmateriale, og hva som er avkom av disse.

3.2 Fruktrær

3.2.1 Generelle krav

Ved produksjon av frøgrunnstammer må det benyttes frø som er testet og funnet fri for frøoverførbare virus.

Jorda der det skal anlegges felt, skal i forkant av kulturen undersøkes for *Xiphinema diversicaudatum* (dolkenematoder), *Longidorus* spp. (nålenematoder), *Pratylenchus penetrans* og *P. vulnus* (rotsårnematoder). Områder hvor disse nematoder påvises, kan ikke benyttes til sertifisert planteproduksjon. Felter som er funnet fri for nevnte nematoder, prøvetas jevnlig eller ved mistanke om at smitte av nematoder kan ha funnet sted. Jordarbeidende redskaper som blir benyttet på infiserte arealer, skal rengjøres grundig før bruk i plantefeltene.

På arealer som skal brukes til sertifisert planteproduksjon skal det gjennomføres et vekstskifte med minst 4 år fri for fruktrær forut for produksjonen.

3.2.2 Produksjon av klasse sertifiserte planter

Eliteplanter skal brukes til alt plantemateriale (f. eks. grunnstamme og podekvist) som skal inngå i produksjon av klasse sertifisert. Importerte grunnstammer og frøgrunnstammer fra klasse elite kan brukes, hvis de i opprinnelseslandet er offisielt godkjent i henhold til forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere og bestemmelsene i disse retningslinjene.

3.3 Bær

3.3.1 Generelle krav

Hos produsenter av kjerne- og eliteplanter er det ikke tillatt med produksjon av bær på samme art som det produseres planter.

3.3.2 Jordbær

3.3.2.1 Generelle krav

Jorda der det skal anlegges felt, skal i forkant av kulturen undersøkes for *Xiphinema diversicaudatum* (dolkenematoder), *Longidorus elongatus* (nålenematoder), *Pratylenchus penetrans* og *P. vulnus* (rotsårnematoder). Områder hvor disse nematoder blir påvist, kan normalt ikke benyttes til planteproduksjon. Hvis nematodepopulasjonen er lav, dvs. inntil 5 *Xiphinema diversicaudatum* / *Longidorus elongatus* og inntil 25 *Pratylenchus penetrans* eller *P. vulnus* pr. 250 cm³ jord, kan det tillates stiklingsproduksjon når plantefeltene anlegges på plast eller duk. Områder hvor nematodepopulasjonen er høyere kan ikke benyttes til sertifisert produksjon. Jordarbeidende redskaper som blir benyttet på infiserte arealer skal rengjøres grundig før bruk i barrotsfelt.

Jordbærplantene skal holdes fri for blomster gjennom hele vekstsesongen.

3.3.2.2 Produksjon av kjerneplanter

Produksjon av kjerneplanter kan kun skje i veksthus.

3.3.2.3 Produksjon av eliteplanter

Produksjon av eliteplanter kan kun skje *in-vitro* eller som utløperproduksjon i veksthus. Det kan tas utløpere i inntil 4 år fra utplantingstidspunktet for kjerneplanta.

Utgangsmaterialet og avkommet herfra skal være merket slik at det tydelig fremgår hva som er utgangsmateriale, og hva som er utløpere fra dette.

Ved *in-vitro* produksjon skal det brukes nye utløpere av kjerneplanter til produksjonen hvert år. Antallet delinger av *in-vitro* kulturer skal være maksimalt 10.

3.3.2.4 Produksjon av klasse sertifiserte planter

På produksjonssteder som produserer jordbærplanter av klasse sertifisert bør det ikke forekomme bærproduksjon. Bærfeltene må i så fall ligge minst 50 meter fra de sertifiserte plantefeltene, og materialet må ha opprinnelse i sertifisert plantemateriale. Bærfeltene må ryddes innen tre år fra plantedato i Sør- og Midt-Norge og fire år fra plantedato i Nord-Norge. Selvplukking skal ikke foregå hos produsenter av klasse sertifiserte jordbærplanter. Avstanden fra arealer med sertifisert jordbærplanteproduksjon til arealer hos naboer med ikke-sertifisert plante- eller bærproduksjon av jordbær skal være minst 100 m.

Planter for salg i klasse sertifisert skal ikke være eldre enn 1 år, men produksjonsklare planter kan være maksimalt 2 vekstsesonger.

På frilandsarealer som skal brukes til produksjon av klasse sertifisert, skal det gjennomføres et vekstskifte med minst 4 år fri for jordbærplanter forut for produksjonen.

Ved frilandsproduksjon skal avstanden mellom sorter være minst 3 m for å hindre sortsblending og -sammengroing.

Eliteplanter skal brukes til planting av hele produksjonsarealet. Morplantene kan normalt godkjennes i 27 måneder fra plantedato i Sør- og Midt-Norge og 37 måneder fra plantedato i de tre nordligste fylker. Ved veksthusproduksjon kan morplantene brukes i maksimalt 24 mnd. regnet fra utplantingstidspunktet.

Ved *in-vitro* produksjon skal det brukes nye utløpere fra kjerne- eller eliteplanter til produksjonen hvert år. Antallet delinger av *in-vitro* kulturer skal være maksimalt 10.

3.3.3 Bjørnebær og bringebær

3.3.3.1 Generelle krav

Jorda der det skal anlegges felt, skal i forkant av kulturen undersøkes for *Xiphinema diversicaudatum* (dolkenematoder), *Longidorus elongatus* (nålenematoder), *Pratylenchus penetrans* og *P. vulnus* (rotsårsnematoder). Områder hvor nematoder påvises, kan ikke benyttes til sertifisert planteproduksjon. Jordarbeidende redskaper som blir benyttet på infiserte arealer skal rengjøres grundig før bruk i plantefeltene.

3.3.3.2 Produksjon av kjerneplanter

Produksjon av kjerneplanter kan kun skje i veksthus.

Formering av kjernematerialet som anvendes for etablering av et større antall kjerneplanter, skal skje gjennom vevsformering eller gjennom stiklingsformering.

3.3.3.3 Produksjon av eliteplanter

Produksjon av eliteplanter kan kun skje i veksthus.

3.3.3.4 Produksjon av klasse sertifiserte planter

På arealer som skal brukes til sertifisert planteproduksjon skal det gjennomføres et vekstskifte med minst 3 år fri for bjørnebær eller bringebær forut for produksjonen.

Avstanden fra arealer med sertifiserte planter til arealer hos naboer med ikke sertifiserte bringebær- eller bjørnebærplanter, samt ville *Rubus* spp. skal være minst 50 meter. Avstanden mellom ulike sorter i plantefeltet skal på friland være minst 5 meter.

Skuddene på de salgsklare plantene skal ikke være mer enn ett år.

På plantefelt på friland skal det ikke produseres planter mer enn tre år etter planting (to høsteår).

Ved veksthusproduksjon kan det kun produseres på mormaterialet i to år.

3.3.4 Solbær, rips og stikkelsbær

3.3.4.1 Generelle krav

Jorda der det skal anlegges felt, skal i forkant av kulturen undersøkes for *Xiphinema diversicaudatum* (dolkenematoder), *Longidorus elongatus* (nålenematoder), *Pratylenchus penetrans* og *P. vulnus* (rotsårnematoder). Områder hvor disse nematoder påvises, kan ikke benyttes til sertifisert planteproduksjon. Felter som er funnet fri for nevnte nematoder, prøvetas jevnlig eller ved mistanke om at smitte av nematoder kan ha funnet sted. Jordarbeidende redskaper som blir benyttet på infiserte arealer skal rengjøres grundig før bruk i plantefeltene.

På arealer som skal brukes til sertifisert planteproduksjon, skal det gjennomføres et vekstskifte med minst 3 år fri for solbær-, rips- og stikkelsbærplanter forut for produksjonen.

Avstanden mellom sorter i morplantefeltet må være minst 3 meter.

Arealene må holdes fri for selvsådde planter.

Avstanden fra arealer med sertifiserte planter til arealer hos naboer med ikke sertifiserte planter av solbær, rips og stikkelsbær, samt ville *Ribes* spp., skal være minst 200 meter.

3.3.4.2 Produksjon av eliteplanter

Utover den ordinære oppformeringen får det kun skje én ekstra oppformering av de innkjøpte eliteplantene innen to år etter etablering.

3.3.4.3 Produksjon av klasse sertifiserte planter

Produksjonen av klasse sertifisert skal skje i form av stiklinger fra eliteplanter. Det kan maksimum produseres på morplantene i 10 år.

Forekommer det bærproduksjon i virksomheten, får dette skje kun med sertifisert plantemateriale som utgangspunkt. Avstanden mellom bærfeltet og plantefeltet skal være minst 100 meter.

4. Avsluttende bestemmelser

4.1 Avgift m.v.

Virksomheter som driver produksjon og omsetning av sertifisert plantemateriale, skal på ordinær måte betale grunnavgift (årsavgift) som angitt i § 30 i forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere. Kontroll med produksjon og omsetning av sertifisert plantemateriale er, forutsatt finansiering over Jordbruksavtalen, unntatt fra bestemmelsene om gebyr i henhold til § 31 og § 34 i samme forskrift.

4.2 Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i disse retningslinjene.

4.3. Ikrafttredelse

Disse retningslinjene trer i kraft f.o.m. 19.12.2001.

VEDLEGG I

Arter med fastsatte testingskrav

Planter i dette vedlegget er omfattet av retningslinjer for sertifisert produksjon av hagebruksvekster. Andre arter kan komme i tillegg (se 1.2 og 1.7 i disse retningslinjer).

Prydplanter i veksthus:

Begonia	<i>Begonia elatior</i> -hybrid (syn.: <i>Begonia x hiemalis</i> Fotsch)
Krysantemum	<i>Dendranthema indicum</i> -hybrid (Syn.: <i>Dendranthema x grandiflorum</i> (Ramat.) Kitam.)
Nellik og hybr. av nellik	<i>Dianthus caryophyllus</i> L.
Julestjerne	<i>Euphorbia pulcherrima</i> Willd. ex Klotzch
Pelargonium	<i>Pelargonium</i> L.

Frukttrær og grunnstammer til frukttrær:

Kvede	<i>Cydonia oblonga</i> Mill.
Eple	<i>Malus domestica</i> Borkh.
Søtkirsebær	<i>Prunus avium</i> L.
Surkirsebær	<i>Prunus cerasus</i> L.
Myrobalan	<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh.
Plomme	<i>Prunus domestica</i> L.
St. Julien	<i>Prunus insititia</i>
Pære	<i>Pyrus communis</i> L.

Bær:

Jordbær	<i>Fragaria x ananassa</i> Duch.
Rips	<i>Ribes rubrum</i> L.
Solbær	<i>Ribes nigrum</i> L.
Stikkelsbær	<i>Ribes uva-crispa</i> L.
Bjørnebær	<i>Rubus fruticosus</i> L.
Bringebær	<i>Rubus idaeus</i> L.

VEDLEGG II

Planteskadegjørere som ikke skal forekomme på kjerne-, elite- og sertifiserte planter

I tillegg til planteskadegjørere nevnt i kolonne 2 i dette vedlegget, skal plantene også være fri for planteskadegjørere nevnt i vedlegg 1 og 2 i Forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere.

Art	Planteskadegjørere
<p><i>Begonia elatior</i>-hybrid (syn.: <i>Begonia x hiemalis</i> Fotsch)</p>	<p>Insekter, midd og nematoder på alle utviklingsstadier: <i>Bemisia tabaci</i> (europeiske og ikke-europeiske populasjoner) (bomullsmellus) Andre <i>Aleurodidaer</i> (mellus) <i>Aphelenchoides</i> spp. (bladnematoder) <i>Ditylenchus destructor</i> (potetråtenematode) <i>Meloidogyne</i> spp. (rotgallnematoder) <i>Myzus ornatus</i> (tverrstripet veksthusbladlus) <i>Myzus persicae</i> (ferskenbladlus) <i>Aphis gossypii</i> (agurkbladlus) <i>Otiorrhynchus sulcatus</i> (veksthussnutebille) <i>Frankliniella occidentalis</i> (amerikansk blomstertrips) <i>Tarsonemidae</i> (dvergmidd) <i>Daponchelia fovealis</i></p> <p>Bakterier: <i>Erwinia chrysanthemi</i> (krysantembakteriose) <i>Rhodococcus fascians</i> (bakteriebladgalle) <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>begoniae</i> (bakterievising på begonia)</p> <p>Sopp: <i>Oidium fragariae</i> (meldugg) <i>Phytophthora</i> spp., <i>Pythium</i> spp. og <i>Rhizoctonia</i> spp. (rot- og stengelrøte)</p> <p>Virus og viruslignende organismer: Leafcurl disease</p>
<p><i>Dendranthema indicum</i>-hybrid (Syn.: <i>Dendranthema x grandiflorum</i> (Ramat.) Kitam.)</p>	<p>Insekter, midd og nematoder på alle utviklingsstadier: <i>Agromyzidaer</i> (som ikke er omfattet av forskriften) (minérfluer) <i>Bemisia tabaci</i> (europeiske og ikke europeiske populasjoner) (bomullsmellus) Andre <i>Aleurodidaer</i> (mellus) <i>Aphelenchoides</i> spp. (bladnematoder) <i>Diarthronomia chrysanthemi</i> (krysantemumgallmygg) <i>Cacoecimorpha pronubana</i> (nellikvikler) <i>Epichoristodes acerbella</i> (sydafrikansk nellikvikler) <i>Frankliniella occidentalis</i> (amerikansk blomstertrips) <i>Tarsonemidae</i> (dvergmidd) <i>Aphis gossypii</i> (agurkbladlus) <i>Myzus persicae</i> (ferskenbladlus)</p> <p>Bakterier: <i>Agrobacterium tumefaciens</i> (bakteriesvulst)</p>

	<p>Sopp: <i>Fusarium oxysporum</i> f.sp. <i>chrysanthemi</i> (karfusariose) <i>Puccinia chrysanthemi</i> (brun krysantemumrust) <i>Pythium</i> spp. (rotbrann) <i>Rhizoctonia solani</i> (svartskurv) <i>Verticillium</i> spp. (kransskimmel)</p> <p>Virus og viruslignende organismer: Chrysanthemum B mosaic virus (krysantemumvirus B) Tomato aspermy cucumovirus (tomataspermivirus)</p>
Nellik og hybrider av nellik <i>Dianthus caryophyllus</i> L.	<p>Insekter, midd og nematoder på alle utviklingsstadier: <i>Agromyzidaer</i> (minérfluer, som ikke er omfattet av forskriften) <i>Bemisia tabaci</i> (europeiske og ikke-europeiske populasjoner) (bomullsmellus) Andre <i>Aleurodidaer</i> (mellus) <i>Myzus persicae</i> (ferskenbladlus) <i>Cacoecimorpha pronubana</i> (nellikvikler) <i>Epichoristodes acerbella</i> (sydafrikansk nellikvikler) <i>Frankliniella occidentalis</i> (amerikansk blomstertrips)</p> <p>Sopp: <i>Alternaria dianthi</i> (alternaria bladflekk) <i>Alternaria dianthicola</i> (nelliksortskimmel) <i>Fusarium oxysporum</i> f.sp. <i>dianthi</i> (nellikvisnesjuke) <i>Mycosphaerella dianthi</i> (nellikringflekk) <i>Phytophthora nicotiana</i> sp. <i>parasitica</i> (<i>Phytophthora</i>-råte) <i>Rhizoctonia solani</i> (svartskurv) <i>Fusarium</i> spp. (rot- og stengelråde) <i>Pythium</i> spp. (rotbrann) <i>Uromyces dianthi</i> (nellikrust)</p> <p>Bakterier: <i>Rhodococcus fascians</i> (bakteriebladgalle)</p> <p>Virus og viruslignende organismer: Carnation etched ring caulimovirus (nelliketsingsvirus) Carnation mottle carmovirus (nellikmildmosaikkvirus) Carnation necrotic fleck clostervirus (nelliknekroseflekkvirus)</p>
Julestjerne <i>Euphorbia pulcherrima</i> Willd. ex Klotzch	<p>Insekter, midd og nematoder på alle utviklingsstadier: <i>Aleurodidaer</i> (som ikke er omfattet av forskriften) (mellus)</p> <p>Bakterier: <i>Erwinia chrysanthemi</i></p> <p>Sopp: <i>Oidium</i> (meldugg) <i>Phytophthora</i> spp., <i>Pythium</i> spp. og <i>Rhizoctonia</i> spp. (rot- og stengelråde)</p>
<i>Pelargonium</i> L.	<p>Insekter, midd og nematoder på alle utviklingsstadier: <i>Bemisia tabaci</i> (europeiske og ikke europeiske populasjoner) (bomullsmellus) Andre <i>Aleurodidaer</i> (mellus) <i>Frankliniella occidentalis</i> (amerikansk blomstertrips) <i>Tarsonemidae</i> (dvergmidd) <i>Duponchelia fovealis</i></p> <p>Bakterier <i>Rhodococcus fascians</i> (bakteriebladgalle) <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>Perargonii</i> (bakterievisning på pelargonium)</p>

	<p>Sopp <i>Botrytis</i> spp., <i>Pythium</i> spp. (rot-og stengelr�te) <i>Verticillium</i> spp. (kransskimmel)</p> <p>Virus og viruslignende organismer: Pelargonium flower break carmovirus (pelargoniumblomsterspetningvirus) Pelargonium leaf curl tobusvirus Pelargonium line pattern virus (pelargoniumlinjemosaikkvirus)</p>
Eple <i>Malus domestica</i> Borkh.	<p>Insekter, midd og nematoder p� alle utviklingsstadier: <i>Dasineura mali</i> (eplebladgallmygg)</p> <p>Bakterier: <i>Agrobacterium tumefaciens</i> (bakteriesvulst)</p> <p>Sopp: <i>Armillariella mellea</i> (honningsopp) <i>Chondrostereum purpureum</i> (s�lvglans) <i>Nectria galligena</i> (frukttrekraft) <i>Phytophthora cactorum</i> (rothalsr�te) <i>Venturia inaequalis</i> (skurv)</p>
S�tkirseb�r <i>Prunus avium</i> L. Surkirseb�r <i>Prunus cerasus</i>	<p>Insekter, midd og nematoder p� alle utviklingsstadier: <i>Meloidogyne</i> spp. (rotgallnematoder)</p> <p>Bakterier: <i>Agrobacterium tumefaciens</i> (bakteriesvulst) <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>mors prunorum</i> (bakteriekraft) <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>Syringae</i> (bakteriekraft)</p> <p>Sopp: <i>Armillariella mellea</i> (honningsopp) <i>Chondrostereum purpureum</i> (s�lvglans) <i>Nectria galligena</i> (frukttrekraft)</p> <p>Virus og viruslignende organismer: Prune dwarf virus (plommedvergsykevirus) Prunus necrotic ringspot virus (<i>Prunus</i> ringflekkvirus)</p>
Plomme <i>Prunus domestica</i> L. Myrobalan <i>Prunus cerasifera</i> Ehrh. St. Julien <i>Prunus institata</i>	<p>Insekter, midd og nematoder p� alle utviklingsstadier: <i>Aculus fockewi</i> (plommebladmidd) <i>Eriophyes similis</i> (plommegallmidd) <i>Meloidogyne</i> spp. (rotgallnematoder)</p> <p>Bakterier: <i>Agrobacterium tumefaciens</i> (bakteriesvulst) <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>mors prunorum</i> (bakteriekraft) <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i> (bakteriekraft)</p> <p>Sopp: <i>Armillariella mellea</i> (honningsopp) <i>Chondrostereum purpureum</i> (s�lvglans) <i>Nectria galligena</i> (frukttrekraft)</p> <p>Virus og viruslignende organismer Prune dwarf virus (plommedvergsykevirus) Prunus necrotic ringspot virus (<i>Prunus</i> nekrotisk ringflekkvirus)</p>
P�re <i>Pyrus communis</i> L. Kvede <i>Cydonia oblonga</i> Mill.	<p>Bakterier: <i>Agrobacterium tumefaciens</i> (bakteriesvulst)</p> <p>Sopp: <i>Armillariella mellea</i> (honningsopp) <i>Chondrostereum purpureum</i> (s�lvglans)</p>

	<p><i>Nectria galligena</i> (frukttrekraft) <i>Phytophthora cactorum</i> (rothalsråde)</p>
<p>Jordbær <i>Fragaria x ananassa</i> Duch.</p>	<p>Insekter, midd og nematoder på alle utviklingsstadier: <i>Aphelenchoides</i> spp. (bladnematoder) <i>Meloidogyne hapla</i> (rotgallnematoder) <i>Phytonemus pallidus</i> (jordbærmidd)</p> <p>Sopp: <i>Phytophthora cactorum</i> (rotstokkråte) <i>Verticillium</i> spp. (kransskimmel)</p> <p>Virus og viruslignende organismer: Strawberry green petal MLO (grønne kronblader)</p>
<p>Rips, solbær, stikkelsbær <i>Ribes</i> L.</p>	<p>Insekter, midd og nematoder på alle utviklingsstadier: <i>Cecidophyopsis ribis</i> (solbærgallmidd) <i>Resseliella ribis</i> (solbærbarkgallmidd) <i>Aphelenchoides ritzemabozii</i> (bladnematode)</p> <p>Bakterier: <i>Agrobacterium tumefaciens</i> (bakteriesvulst)</p> <p>Sopp: <i>Armillariella mellea</i> (honningsopp) <i>Nectria cinnabarina</i> (rødvortesopp)</p> <p>Virus og viruslignende organismer: Black currant reversion (nesletoppvirus) Black currant infectious variegation agent (smittsom broketbladhet på solbær)</p>
<p>Bringebær, bjørnebær <i>Rubus</i> L.</p>	<p>Insekter, midd og nematoder på alle utviklingsstadier: <i>Acalitus essigi</i> (bjørnebærgallmidd) <i>Otiorrhynchus singularis</i> (knoppsnutebille)</p> <p>Bakterier: <i>Agrobacterium tumefaciens</i> (bakteriesvulst)</p> <p>Sopp: <i>Armillariella mellea</i> (honningsopp) <i>Didymella applanata</i> (bringebærskuddsyke)</p> <p>Virus og viruslignende organismer: Raspberry bushy dwarf virus (bringebærdvergbuskvirus)</p>

VEDLEGG III

Krav til kjerneplanter

Planter av slekter eller arter nevnt i kolonne 1 i tabellen, skal være undersøkt og funnet fri for planteskadegjørere nevnt i kolonne 2 ved bruk av metode anbefalt i EPPOs Diagnostic protocols. Gyldighet av godkjenning er oppført i kolonne 3.
 Testingstidspunkt: Ved etablering og fornying av kjerneplanter.

Art	Planteskadegjørere	Gyldighet
<i>Begonia elatior</i> -hybrider (syn.: <i>Begonia x hiemalis</i> Fotsch)	Insekter, midd og nematoder på alle utviklingsstadier: <i>Aphelenchoides</i> spp. <i>Ditylenchus destructor</i> <i>Meloidogyne</i> spp. <i>Tarsonemidae</i> Bakterier: <i>Erwinia chrysanthemi</i> <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>Begonia</i> Sopp: <i>Fusarium sacchari</i> <i>Phytophthora</i> spp. <i>Pythium</i> spp. <i>Rhizoctonia</i> spp. Virus og viruslignende organismer: Leafcurl disease Impatiens necrotic spot tospovirus Tomato spotted wilt tospovirus	15 måneder
<i>Dendranthema indicum</i> - hybrid Syn.: <i>Dendranthema x</i> <i>grandiflorum</i>	Insekter, midd og nematoder på alle utviklingsstadier: <i>Aphelenchoides</i> spp. Bakterier: <i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Erwinia chrysanthemi</i> Virus og viruslignende organismer: Chrysanthemum stunt viroid Chrysanthemum B carlavirus Impatiens necrotic spot tospovirus Tomato aspermy cucumovirus Tomato spotted wild tospovirus	1 år
Nellik og hybrider av nellik <i>Dianthus caryophyllus</i> L.	Insekter, midd og nematoder på alle utviklingsstadier: <i>Ditylenchus dipsaci</i> Bakterier: <i>Erwinia chrysanthemi</i> <i>Burkholderia caryophylli</i> <i>Rhodococcus fascians</i> Sopp: <i>Fusarium</i> spp. <i>Fusarium oxysporum</i> f. sp. <i>Dianthi</i>	1 år

	<p><i>Phytophthora nicotiana</i> sp. <i>Parasitica</i> <i>Phialophora cinerescens</i></p> <p>Virus og viruslignende organismer: Carnation etched ring caulimovirus Carnation mottle carmovirus Carnation necrotic fleck closterovirus Carnation necrotic fleck closterovirus Impatiens necrotic spot tospovirus Tomato spotted wilt tospovirus</p>	
<p>Julestjerne <i>Euphorbia pulcherrima</i> Willd. ex Klotzch</p>	<p>Bakterier: <i>Erwinia chrysanthemi</i></p> <p>Sopp: <i>Phytophthora</i> spp.</p> <p>Virus og viruslignende organismer: Impatiens necrotica spot tospovirus Tomato spotted wilt tospovirus</p>	18 måneder
<p><i>Pelargonium</i> L.</p>	<p>Bakterier: <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>pelargonii</i> <i>Rhodococcus fascians</i></p> <p>Virus og viruslignende organismer: Cucumber mosaic cucumovirus Impatiens necrotic spot tospovirus Pelargonium flower break carmovirus Pelargonium leaf curl tobusvirus Pelargonium line pattern carmovirus (syn. Pelargonium ring pattern virus) Tobacco ringspot nepovirus Tomato black ring nepovirus Tomato ringspot nepovirus Tomato spotted wilt tospovirus</p>	1 år
<p>Eple <i>Malus domestica</i> Mill. <i>Cydonia oblonga</i> Mill.</p>	<p>Bakterier: <i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Erwinia amylovora</i></p> <p>Virus og viruslignende organismer: Apple chat fruit MLO (chat-frugt-MLO) Apple chlorotic leafspot closterovirus Apple green crinkle Apple mosaic ilarvirus Apple proliferation MLO Apple rubbery wood MLO Apple russet ring Apple star crack Apple stem-pitting foveavirus Cherry raspleaf virus (American) Platycarpa scaly bark Raspberry ringspot nepovirus Tomato ringspot nepovirus Apple stem growing capillovirus Ikke europæiske virus og viruslignende org. på <i>Malus</i></p>	25 år

<p><i>Prunus</i> spp.</p>	<p>Insekter, midd og nematoder på alle utviklingsstadier: <i>Aculus fockeui</i> <i>Eriophyes similis</i></p> <p>Bakterier: <i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>Pruni</i> (Smith) Vauterin et al. <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>mors prunorum</i></p> <p>Sopp: <i>Apiosporina morbosa</i> (Schweinitz) von Arx</p> <p>Virus og viruslignende organismer: Apple chlorotic leafspot closterocirus Apple mosaic ilarvirus Cherry green ring mottle Myrobalan latent ringspot nepovirus Peach mosaic virus (American) Peach phony rickettsia Peach rosette MLO Peach yellows MLO Plum line pattern virus (American) Plum pox potyvirus Prune dwarf ilarvirus Prunus ringspot ilarvirus (syn. <i>Prunus necrotic ringspot ilarvirus</i>) Raspberry ringspot nepovirus Tomato ringspot nepovirus X-disease MLO European stone fruit yellows phytoplasma</p>	<p>5 år friland / 10 år friland, u. blomster</p>
<p><i>Pyrus communis</i> L.</p>	<p>Bakterier: <i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Erwinia amylovora</i></p> <p>Sopp: <i>Phytophthora cactorum</i></p> <p>Virus og viruslignende organismer: Apple chlorotic leafspot closterovirus (syn. Pear ring mosaic virus) Apple rubbery wood MLO Pear bark split virus Pear blister canker virus Pear decline phytoplasma Pear stony pit virus Pear vein yellows virus Quince sooty ringspot virus Apple stem growing capillovirus Tomato ringspot nepovirus Ribes mosaic virus</p>	<p>25 år</p>
<p>Jordbær <i>Fragaria x ananassa</i> Duch.</p>	<p>Insekter, midd og nematoder på alle utviklingsstadier: <i>Aphelenchoides</i> spp. <i>Phytonemus pallidus</i></p> <p>Bakterier: <i>Xanthomonas fragariae</i></p> <p>Sopp: <i>Colletotrichum acutatum</i> <i>Phytophthora cactorum</i></p>	<p>4 år</p>

	<p><i>Phytophthora fragariae</i> var. <i>Fragariae</i> <i>Verticillium</i> spp.</p> <p>Virus og viruslignende organismer: Arabis mosaic nepovirus Raspberry ringspot nepovirus Strawberry crinkle rhabdovirus Strawberry green petal MLO Strawberry latent C virus Strawberry latent ringspot virus Strawberry mild yellow edge virus Strawberry mottle virus Strawberry vein banding caulimovirus Strawberry yellow edge virus Tomato black ring nepovirus Tomato ringspot nepovirus</p>	
Rips, solbær, stikkelsbær <i>Ribes</i> L.	<p>Insekter, midd og nematoder på alle utviklingsstadier: <i>Cecidophyopsis ribis</i> <i>Sesia tipuliformis</i> <i>Longidorus elongatus</i></p> <p>Bakterier: <i>Agrobacterium tumefaciens</i></p> <p>Sopp: <i>Verticillium albo-atrum</i> <i>Verticillium dahliae</i></p> <p>Virus og viruslignende organismer: Arabis mosaikk nepovirus Black currant reversion pathogen Black currant infections variegatino agent Cucumber mosaic cucumovirus Gooseberry vein-banding virus Raspberry ringspot nepovirus Strawberry latent ringspot nepovirus Tomato black ring nepovirus Tobacco rattle tobnavirus Tomato ringspot nepovirus Ribes mosaic virus</p>	8 år friland 12 år netthus/ veksthus
Bringebær, bjørnebær <i>Rubus</i> L.	<p>Insekter, midd og nematoder på alle utviklingsstadier: <i>Acalitus essigi</i></p> <p>Bakterier: <i>Agrobacterium rhizogenes</i> <i>Agrobacterium tumefaciens</i></p> <p>Sopp: <i>Didymella applanata</i> <i>Phytophthora fragariae</i> var. <i>Rubi</i> <i>Verticillium</i> spp.</p> <p>Virus og viruslignende organismer: Raspberry bushy dwarf virus Raspberry leaf curl luteovirus Raspberry leaf curl luteovirus (American) Raspberry mosaic virus Raspberry ringspot nepovirus Raspberry vein chlorosis rhabdovirus Rubus stunt MLO Strawberry latent ringspot nepovirus</p>	4 år friland 8 år netthus/ veksthus

	<p>Tobacco rattle tobavirus Tomato black ring nepovirus Tomato ringspot nepovirus Arabidopsis mosaic nepovirus Black raspberry latent virus Cherry leaf roll virus Cucumber mosaic cucumovirus Prunus ringspot ilarvirus (syn. Prunus necrotic ringspot virus) Raspberry yellow spot Raspberry leaf spot Raspberry leaf mottle Apple mosaic ilarvirus Rubus yellow net virus</p>	
--	--	--